

สารจาก ผศน. ประจำเดือนเมษายน 2556

สวัสดีสมาชิกชาวนาโนเทคทุกคน เดือนเมษายนปีนี้อากาศร้อนมาก ไม่แน่ใจว่าร้อนกว่าปีก่อนๆ หรือไม่เพราะรู้สึกร้อนมากเกือบทุกปี ยิ่งปีนี้ประเทศไทยต้องเตรียมตัวสำหรับการที่จะมีกำลังไฟฟ้าลดลงจากการซ่อมแซมแท่นเจาะก๊าซในพม่า ทำให้ต้องมีมาตรการประหยัดพลังงาน โดยเฉพาะในช่วงต้นเดือนเมษายน มาตรการประหยัดพลังงานนี้มีผลต่อพวกเราพอสมควร อากาศร้อนทำให้เห็นเด่นชัดมากขึ้นในขณะนี้ไม่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ต้องใช้ไฟฟ้า แต่หวังว่าสมาชิกชาวนาโนเทคจะช่วยกันทำให้ความต้องการใช้ไฟฟ้าลดลง โดยที่พวกเรายังสามารถทำงานได้ในระดับเดิม ซึ่งเป็นเรื่องยากเหมือนกัน ขอขอบคุณทุกคนที่ช่วยกันคนละไม้คนละมือในเรื่องนี้ หากมีประเด็นใดที่พวกเราเห็นว่าทำให้ประสิทธิภาพการทำงานทั้งของตนเองและองค์กรลดลงจากมาตรการนี้ หรือมีทางเลือกในเชิงปฏิบัติแบบอื่นๆ ขอให้บอกด้วยนะครับ จะได้หาแนวทางร่วมกัน เพื่อแบ่งเบาปัญหาและความลำบากไปด้วยกัน

ในช่วง 2-3 เดือนที่ผ่านมา ผศน. มีกิจกรรมใหญ่จำนวนมากที่ทำให้ทุกคนมีงานล้นมือ แต่เป็นโอกาสดี เป็นช่วงที่ ผศน. ได้แสดงบทบาทสำคัญในระดับประเทศและระดับนานาชาติที่น่าภูมิใจ และเป็นการเติบโตของ ผศน. อย่างก้าวกระโดด ทั้งในทางภาพลักษณ์และทางทรัพยากรต่างๆ ซึ่งน่าจะเป็นฐานที่ทำให้ได้รับทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอสำหรับกิจกรรมต่างๆ ที่พวกเราได้ตั้งใจไว้ ผมขอเล่าให้พวกเราได้รับทราบในบางเรื่อง ดังนี้

ในวันที่ 7 มีนาคม 2556 ผศน. ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นองค์ประธานในการลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่าง ผศน. กับองค์กรด้านนาโนเทคโนโลยีของประเทศจีน 2 แห่ง คือ ศูนย์เคมีนาโน (Center for Nanochemistry) มหาวิทยาลัยปักกิ่ง และ National Center for Nanoscience and Technology (NCNST) ของ Chinese Academy of Science ซึ่งหลายคนอาจจะได้เห็นจากข่าวในพระราชสำนักแล้ว สำหรับคนที่ยังไม่ได้ดู สามารถรับชมข่าวการลงนามที่มหาวิทยาลัยปักกิ่งทาง link (http://news.ch7.com/detail/27921/สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ_สยามบรมราชกุมารี_เยือนจีน.html) ข่าวเกี่ยวกับ ผศน. อยู่ในนาทีที่ 4.48 เป็นต้นไป ส่วนข่าวเกี่ยวกับ NCNST รับชมได้ตาม link (http://news.ch7.com/detail/28058/สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ_สยามบรมราชกุมารี_ทรงเป็นส.html)

ในโอกาสการตามเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศจีนนี้ ผมได้กราบบังคมทูลถวายรายงานต่อสมเด็จพระเทพรัตนฯ และผู้บริหารของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง เกี่ยวกับศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ พันธกิจและตัวอย่างงานวิจัยของพวกเรา ซึ่งพระองค์ท่านได้มีพระมหากรุณาธิคุณต่อพวกเราอย่างมาก และได้รับทราบข้อมูลความก้าวหน้าด้านนาโนเทคโนโลยีของพวกเรา

มาโดยตลอด ทั้งนี้พระองค์ทรงเป็นศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยปักกิ่งและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทรงโปรดเกล้าฯ ให้มหาวิทยาลัยทั้งสองมีความสัมพันธ์เชิงวิชาการร่วมกันมาโดยตลอด โดยในทางนาโนเทคโนโลยีได้มีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงมีพระราชดำริฯ ให้ ศน. ขยายความสัมพันธ์กับประเทศจีนเพิ่มเติม โดย ศ.ดร.ไพรัช รัชชพยงษ์ ประธานคณะกรรมการบริหารของ ศน. เป็นผู้ประสานงานหลัก อันนำไปสู่การลงนาม MOU นี้ โดย ศน. จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่างๆ กับทั้งสองมหาวิทยาลัย และนำเครือข่ายศูนย์ความเป็นเลิศด้านนาโนเทคโนโลยี (Center of Excellence) ของประเทศไทยเข้าร่วมด้วย

มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ได้กราบบังคมทูลว่าได้ให้ความสำคัญในเรื่องนาโนเทคโนโลยีเป็นพิเศษ และในวโรกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนฯ จะทรงพระชนมายุ 60 พรรษา ในปี พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยฯ จึงได้กราบบังคมทูลเสนอขอตั้ง Sirindhorn Sino-Thai Joint Nanotechnology Center ขึ้น โดยมีกิจกรรมการวิจัยร่วมกัน การแลกเปลี่ยนบุคลากร การจัดหลักสูตรการศึกษาในลักษณะปริญญาธรรม การให้ทุนการศึกษาโดยขอพระราชทานใช้ชื่อว่า Sirindhorn Scholarship และการจัดประชุมวิชาการร่วม ซึ่งรายละเอียดต่างๆ ผู้เกี่ยวข้องจากทั้งสามองค์กรจะหารือกันเพื่อรับสนองพระราชดำริต่อไป เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่มากและน่าภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ ศน. เข้าร่วมด้วย

ในส่วนของ การลงนาม MOU กับ National Center for Nanoscience and Technology (NCNST) นั้น เป็นศูนย์วิจัยแห่งชาติของประเทศจีน คล้ายกับ ศน. ของเรา ก่อตั้งขึ้นร่วมกันโดย 3 องค์กรหลัก คือ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง มหาวิทยาลัยชิงหัว และสภาวิทยาศาสตร์แห่งชาติจีน (Chinese Academy of Science หรือ CAS) บริหารจัดการโดย CAS เป็นองค์กรหลักในด้านนี้ของประเทศจีน ทำงานวิจัยในเรื่องสำคัญคล้ายกับ ศน. โดย NCNST ได้ถวายรายงานเกี่ยวกับการนำนาโนเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรและน้ำ ในโครงการ Removal of Heavy Metal Contamination in Water และโครงการ Encapsulation and Delivery of Pesticide โครงการทั้งสองนี้สามารถที่จะร่วมกันระหว่างสองประเทศได้ทันที โดยอาศัยกลไกการวิจัยร่วมกัน การแลกเปลี่ยนนักวิจัย และการศึกษาในระดับปริญญาเอกโดยการสนับสนุนของ CAS และ ก.พ. สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงเป็นองค์ประธานการลงนาม MOU ระหว่าง ศน. กับ NCNST และได้ทอดพระเนตรกิจกรรมของ NCNST ในเรื่องต่างๆ

การขยายความสัมพันธ์ระหว่าง ศน. กับองค์กรด้านนาโนเทคโนโลยีชั้นนำทั้งสองแห่งนี้นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างสูงต่อ ศน. และต่อเครือข่ายนาโนเทคโนโลยีของประเทศไทยครับ

ในช่วง 2-3 เดือนที่ผ่านมา ศน. ได้เข้าร่วมในการจัดทำแผนงานตาม “ยุทธศาสตร์ประเทศ” หรือ “Country Strategy” ที่รัฐบาลได้มอบนโยบายมา โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ในการเพิ่มขีดความสามารถประเทศไทย โดยกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีฯ ได้จัดทำแผนงานตาม value chain ทั้งหมด 47 เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่ในระดับประเทศ ทั้งนี้ ศน. ได้เข้าร่วมและเป็นกำลังหลักจำนวน 5 แผนงาน คือ การเพิ่มมูลค่าสิ่งทอโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูง, ศูนย์ปฏิบัติการถ่ายทอด

นาโนเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาสินค้าอุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์ชุมชน, นวัตกรรมการผลิตยา สารชีวภัณฑ์ทางการแพทย์ สมุนไพรและอาหารเสริมจากงานวิจัยของประเทศไทย, ปุ๋ยอินทรีย์เคมีนาโนและเทคโนโลยีหุ่นยนต์ทางการแพทย์ขั้นสูง นอกจากนี้ยังอยู่ในแผนงานลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในด้านการพัฒนาความสามารถในการตรวจวิเคราะห์ทางนาโนเทคโนโลยีอีกด้วย

การจัดทำและดำเนินการตามแผนงานเหล่านี้ จะทำให้งานของ ศน. เห็นผลในเชิงรูปธรรม และเป็นการพัฒนาโครงการรวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานที่ทำให้ ศน. มีห้องปฏิบัติการและทรัพยากรที่พร้อมสำหรับการวิจัยทั้งในเชิงวิจัยพื้นฐานและวิจัยประยุกต์อย่างดี สำหรับทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

สำหรับศูนย์เทคโนโลยีแห่งชาติที่เพิ่งอยู่ในระยะเริ่มต้นอย่างนาโนเทคนี่ เรื่องต่างๆ ที่พวกเรากำลังทำอยู่นี้ แต่ละเรื่องเป็นงานขนาดใหญ่มาก ที่จะมี impact ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ งานที่กำลังทำอยู่นี้ต้องการพลังจากพวกเราในทุกสายงาน และผมรู้สึกดีใจมากที่เห็นความร่วมมือและทุ่มเทอย่างเต็มที่ของทีมนาโนเทค

ขอยกตัวอย่างสักเรื่อง ซึ่งเป็นหนึ่งในหลายๆเรื่องที่เราทำร่วมกันทำ เช่น ในการดำเนินงานเรื่องสิ่งทอที่ได้รับความสนใจในระดับประเทศ สวทช. โดย ศน. ได้ดำเนินการในการพัฒนาคุณสมบัติของผ้าไทยโดยใช้นาโนเทคโนโลยี ให้มีคุณสมบัติพิเศษมากขึ้น ได้แก่ การดูแลรักษาง่าย การป้องกันสีซีดจาง การทำให้เนื้อผ้ามีกลิ่นหอม มีเนื้อสัมผัสนุ่มขึ้น สะท้อนน้ำ และลดการสะสมของเชื้อ ทั้งนี้กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ได้รณรงค์ให้มีการใช้ผ้าไทยนาโนนี้ และในวันที่ 9 เมษายน นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ได้ใช้ผ้าไทยนาโนนี้ในระหว่างการประชุม ครม. ด้วย พวกเราคงจะได้เห็นข่าวกันไปแล้ว รวมทั้งในระหว่างประเพณีสงกรานต์ปีนี้ท่านนายกรัฐมนตรีก็จะใช้เสื้อที่ตัดจากผ้าที่ทีมของนาโนเทคได้ทำการ process มาด้วย งานดังกล่าวนี้ต้องประสานกำลังทั้งทีมทั้งวิจัย ทีมวิศวกร ทีมการตลาด ทีมประชาสัมพันธ์ และทีมสนับสนุนต่างๆ โดยที่สมาชิกจำนวนมากไม่ได้ทำหน้าที่นี้โดยตรง เป็นตัวอย่างของ Dream Team อย่างชัดเจนอีกด้วย

ช่วงนี้พวกเราทั้งศูนย์นาโนเทคมีงานหนักมากๆๆ นะครับ มากทั้งปริมาณ คุณภาพ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ขอให้ร่วมกันทุ่มเทกันไป อีกไม่กี่วันก็จะเป็นวันหยุดสงกรานต์แล้ว เป็นวันปีใหม่ไทย วันหยุดที่พวกเราจะได้มีโอกาสพักผ่อนบ้าง ขอขอบคุณสมาชิกชาวนาโนเทคหลายคนทีเ็นระหว่างวันหยุดยาวนี้แต่ก็ยังต้องทำงานเพื่อ สวทช. ของพวกเราทุกคน ขอให้ทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจ และได้มีโอกาสพักผ่อนหลักจากที่เสร็จงานแล้ว สำหรับพวกเราที่ได้มีโอกาสพักผ่อน ขอให้พักผ่อนและชาร์ตแบตเตอรี่ของตนเองอย่างเต็มที่

เนื่องในโอกาสส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ของไทยในปีนี้ ขอให้สมาชิกชาวนาโนเทคทุกคนที่จะเดินทางกลับบ้าน/พักผ่อนต่างจังหวัด ใช้ความระมัดระวังและเดินทางโดยสวัสดิภาพ รวมถึงพวกเราอีกส่วนหนึ่งที่จะใช้เวลาวันหยุดยาวนี้ที่ กทม. ด้วย

ขอให้ทุกคนมีความสุขขึ้นในเทศกาลสงกรานต์นี้ครับ

สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล